

Optimer dit sprederesultat og tjen penge

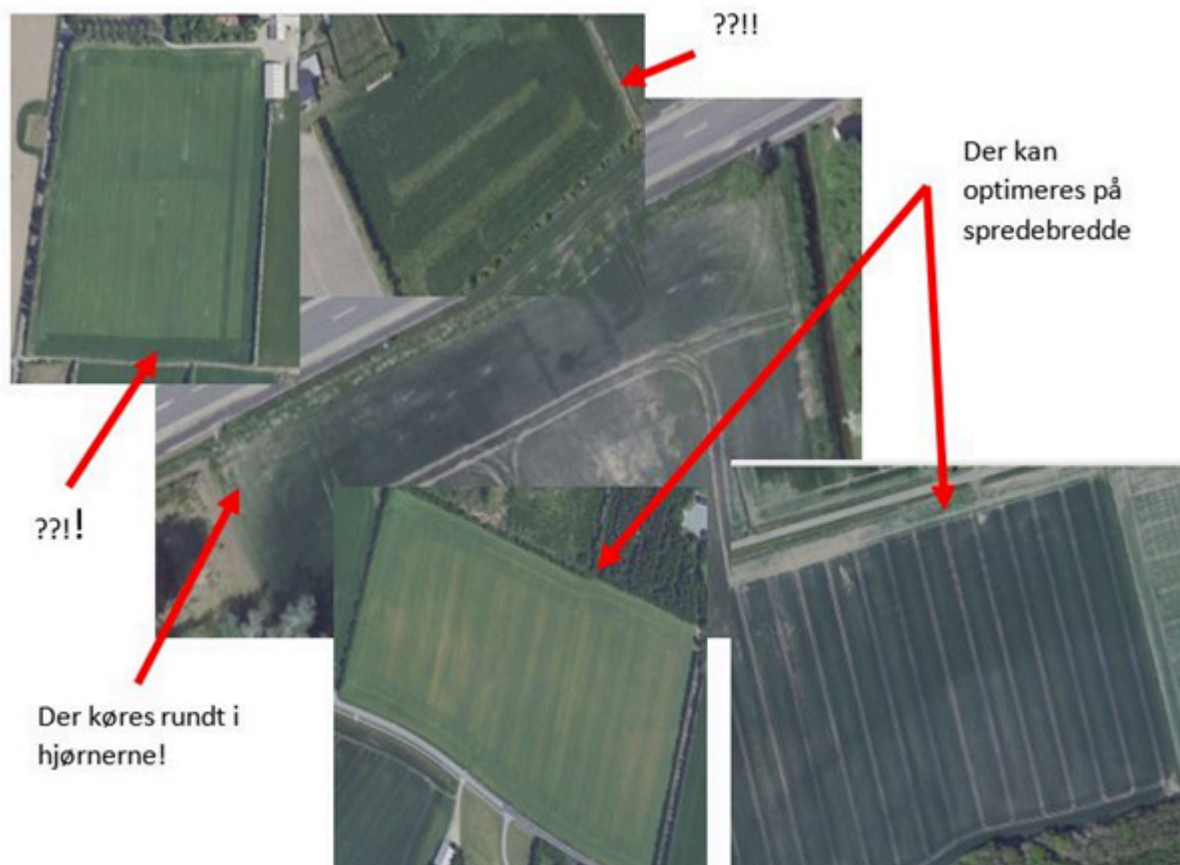
Gødningssæsonen er lige om hjørnet, og og i løbet af de næste uger vil gødningssprederne for alvor komme på markerne. I den forbindelse bør man lige stoppe op en gang og gå sin spreder og sin gødning efter i sømmene.

SPREDEFEJL

Hvert år ses desværre nogle meget tydelige sprededefejl i markerne. Der kan være flere årsager til sprededefejl i marken: Dårlig gødningskvalitet, arbejdsbredden er ikke tilpasset gødningens kvalitet, forkert indstilling af spreder, spredning i blæsevej mm. Mange fejl kunne være undgået ved lidt forberedelse før gødningsspredning, men fælles for fejlene er, at de koster på

bundlinjen. Nedenfor er en billedkavalkade af sprededefejl, hvoraf nogle virkelig vækker undren – hvad er der sket?

Sprededefejl taget fra enkeltbetalingsansøgnings markkort. Foto: Ann Louise Worsøe Jørgensen.

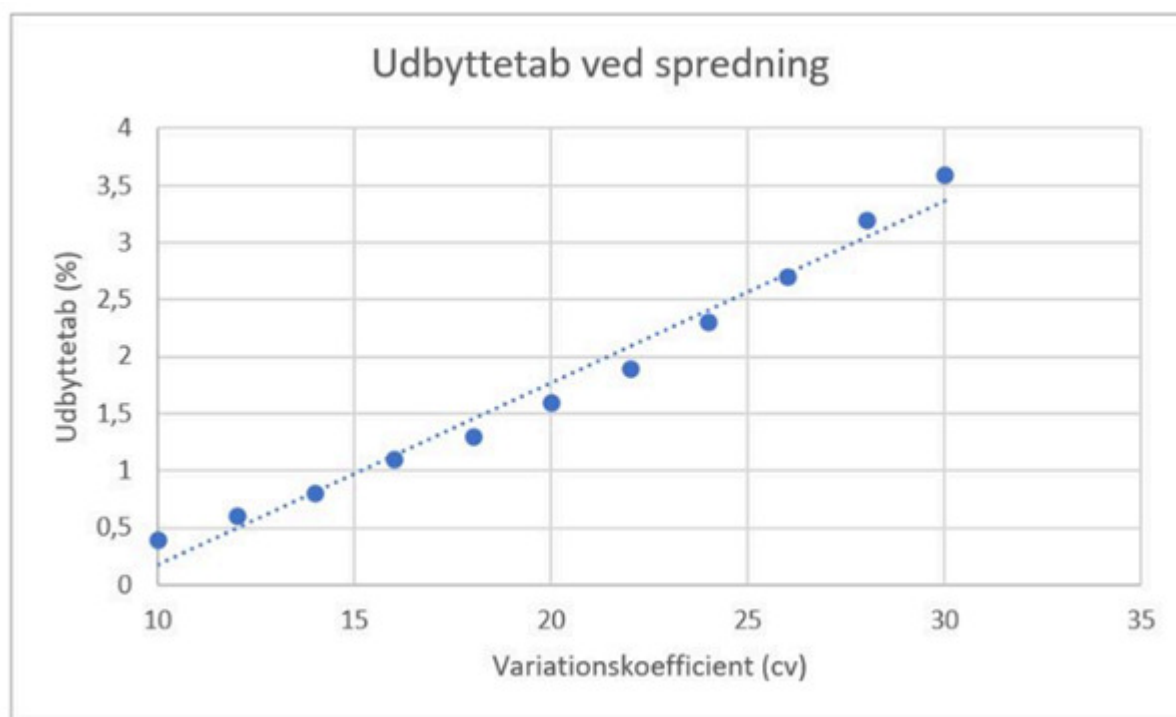

Klassisk spredfejl med "teknisk sribesyg" til følge. Foto: Yara

HVAD KOSTER SPREDEFEJL?

Ud fra forsøg med kvælstofrespons, kan det udregnes hvad spredfejl koster. Spredfejl måles som variationskoefficient, som beskriver variationen i den gennemsnitlige ønskede gødningstildeling. Af nedenstående figur 1 ses, at en ændring på +5 % i spredfejl (variationskoefficient) giver et udbyttetab på omkring 0,7 %. Når variationskoefficienten kommer op over 20 %, vil risikoen for lejesæd også betyde et væsentlig udbyttetab, som ikke er medregnet i figuren. Udgangspunktet er 10 %, som i bedste fald kan opnås i marken. I praksis vil det være almindeligt at måle en variationskoefficient i marken på omkring 15 %. Ved et udbytte på 85 hkg/ha og en kornpris på 140 kr/hkg i vinterhvede, vil en 5 % forøgelse af variationskoefficienten betyde et tab på 83 kr/ha.

Det kan således godt betale sig at investere i en kvalitetsgødning samt at være omhyggelig, når gødningen skal spredes. Det skal bemærkes, at en variationskoefficient på op til 20-25 % sjældent er synlig i marken. På nogle af de viste billeder er variationskoefficienten formodentlig et godt stykke over 50 % med alvorlige tab og stort høstbesvær grundet lejesæd til følge.

Figur 1: Udbyttetab ved stigende variationskoefficient. Kilde: Forskningscenter Bygholm

TEST AF SPREDNING I MARKEN

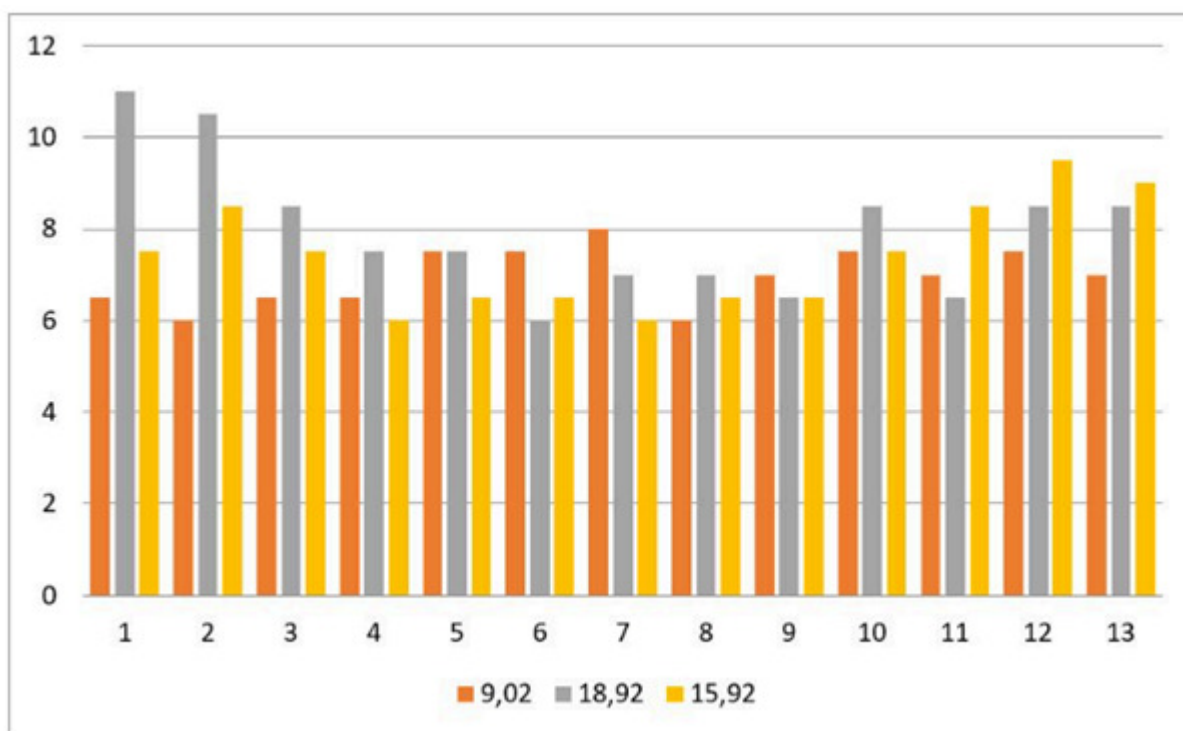
Selv om spredetabeller er tilgængelige for den valgte gødning, anbefales det altid at teste spredningen i marken. Måske skal sprederen kippes lidt mere eller mindre, måske doserer

udløbene forskelligt, eller måske giver slidte vinger en dårlig spredning trods korrekt indstilling i forhold til spredetabel. En spredetest kan fx udføres ved hjælp af Yara Precise spredebakker.

I nedenstående figur 2 er der udført tre spredetest med Yara Precise. Der er anvendt 13 spredebakker og gødningen i bakkerne er samlet og aflæst i måleglassene.

Variationskoefficienten er i de to første test beregnet til henholdsvis 19 og 16 % (grå og gule søjler), og det var tydeligt, at gødningssprederen spredte for bredt (eller for lidt gødning bag ved sprederen). Testen er udført på 36 meters arbejdsbredde. Efter en justering (orange søjler) blev variationskoefficienten målt til 9 %. Denne optimering fra 19 % til 9 % ville i hvedemarken, med et udbytte på 85 hkg/ha og en kornpris på 140 kr/hkg, betyde et større udbytte på 167 kr/ha.

Figur 2: Gødning i målerør nr. 1-13 (nr. 7 er midt under gødningsspreder) ved 3 spredetest

(orange, grå og gul) udført med Yara PRECISE spredesæt.

GØDNINGSKVALITETEN OG HÅNDTERINGEN ER AFGØRENDE FOR RESULTATET

Yaras gødninger er omfattet af vores 4-punktsgaranti. Det betyder, at vi står inde for den tekniske kvalitet af varen, og helt konkret medfører garantien, at vi garanterer, at vores gødninger kan spredes på minimum 36 meters arbejdsbredde. Teknisk kvalitet af en gødning indebærer en række faktorer, som brudstyrke, kornstørrelsesfordeling, minimering af støvindhold mm. Måltrettet arbejde med stort fokus på disse faktorer er en forudsætning for, at vi kan gå ud og love spredbarhed på 36 meter.

Gødningens kvalitet afhænger imidlertid ikke kun af selve produktionen, men lige så meget af håndtering og opbevaring af gødningen efterfølgende. Med over 100 års erfaring ved vi i Yara, hvor vigtig den rette håndtering af gødning er. Derfor har vi også investeret i et specialiseret terminal-setup i Randers og Vordingborg, som sikrer optimal og nænsom håndtering af gødningen fra skib til sæk. Transportbånd flytter gødningen direkte fra skib og til en Yara big bag sæk, hvorefter den opsækkede gødning opbevares sikkert og tørt indendørs under de rette forhold. Veluddannet personale har fokus på kvalitetsoptimering og sikrer nænsom håndtering hele vejen fra fabrik, gennem terminalen og ud til din mark, klar til den forestående gødningssæson.

Du kan læse mere om vigtigheden af at sprede præcist på www.yara.dk/precise

Her kan du også købe et spredesæt.

Sprededefejl kan let forebygges og undgås

For at imødegå sprededefejl er der en lang række ting, man kan gøre. Først og fremmest kan man kigge lidt nøjere på gødningssprederen og følge disse retningslinjer før hver spredning:

- Tjek sprederen for slid, udskift dele hvis der er behov for det og følg i øvrigt spredesættens vedligeholdelsesråd i henhold til manualen.
- Benyt de foreslåede spredesætindstillinger for hver gødningstype og test dem ved hjælp af spredesættens indstillinger. Justér sprederen efter resultaterne for at give en lav variationskoefficient.
- Hold jævnlige øje med indstillingerne for at sikre en jævn spredning.
- Sprederen kan med fordel være udstyret med sektionsafluk med GPS. Gødning bør ikke spredes i kraftig blæst. I sidevind rykkes hele spredemønstret sidelæns. I modvind kan der opstå

turbulens bag ved traktoren.

- Vær opmærksom på høj luftfugtighed. Visse gødningstyper optager mere fugt end andre.
- Hold et jævnt tempo. Et ujævnt tempo kan give 10-20 % forskel i spredningen.
- Kør ikke for hurtigt. Jo hurtigere du kører jo større virkning får ujævnhederne i marken. Høj fart medfører også, at belastningen på spredetallerkernerne øges, da mere gødning føres ud pr. tidsenhed. Det kan give et ujævnt spredebillede.

